

Lục Tỉnh Tân Văn

聞新省六

MỖI TUẦN RA HAI KỶ NGÀY THỨ NĂM VÀ NGÀY CHỨA NHỰT

GIÁ BÁN	
TRONG ĐIA-PHÂN ĐÔNG-DƯƠNG	
Một năm	6 \$00
Sáu tháng	3 50
Ba tháng	2 00
Mỗi số	0 06
Đổi chỗ ở	0 \$20
ĐẠI-PHÁP VÀ CÁC THUỐC ĐIA	
Một năm	20fr00

Số : 611
NĂM THỨ MƯỜI BA

BÁN LẺ MỖI SỐ : 0 \$ 06

30 mars 1919
29 tháng hai annam
Năm Kỷ-vi

DIRECTION ET ADMINISTRATION :
F.-H. SCHNEIDER, 162, Rue Pellerin, Saigon

PUBLICITÉ

ANNONCES LÉGALES ET JUDICIAIRES
Le centimètre de hauteur sur 0.066 de large. 1650
Le décompte des lignes est calculé à raison de 3 su centimètre quelque soit le caractère employé.

BỔ CÀO

Những lời rao về việc bán bán nếu ghi theo đến Đồn-quản thì Đồn-quản sẽ ghi cho một cái bản để giá phân minh.

Lời quan Nguyên-soái Nam-kỳ diên thuyết giữa hội khao chiến-sĩ

(Discours de M. le Gouverneur de la Cochinchine)

Bồn-Soái đến đây thay mặt cho Nam-kỳ, ngỏ lời mừng phổ chúng tôi con trong nước đã vượt biên sang chinh chiến mà bảo hộ Máu-quốc.

Thương hại thay ! đi về không đều đủ, vậy thì trước hết ta lấy tình cảm động mà trị bình những người gọi thân bên đất Đại-pháp chúng còn mong trở lại quê hương. Cầu xin cho đảng nghị an. Mỗi phần nằm trong các nơi Nghĩa-địa chốn thôn-quê, tên để trên một triệu thành giá đon sơ, thì đã có người Đại-pháp lo lắng giữ gìn.

Còn phổ người có phước phần đáng về đây, thì ngày nay phải nên khách bị giữa chốn hội này mà vui mừng cuộc trở về bản số. Đã hay rằng chẳng phải hết thảy mọi người đều có ra chốn hiểm nguy, chẳng phải hết thảy đều đặn có phần vinh diệu tay hồng súng mà ra bảo thủ thổ địa của Máu-quốc. Song vẫn lắm người chi biết có một đều ra công khuiết lập ở đảng sau hậu đội, là những phần lao khổ như công-giá-trường mà thiệt là rất nên cần kíp. Nhưng vậy mà cũng thấy đồng như thể, cũng đều đặn nên vinh diệu về phần sự đã hươn toàn, và số sự đã thanh thỏa. Lại như Đồng-bào An-nam mà có chủ ý hay ngợi khen các kẻ nức có sáng đeo Quán-công binh-bài hơn, song trong lúc hoan-hô thì cũng đều cảm ta chung cùng hết thảy mà mừng rước người khen.

Rồi đây thì các người ai cũng trở về nghề cũ như xưa, ai còn mắc chùng linh chưa mãn khóa thì cứ giữ phụng quân lính mà ở theo nề nếp trong lúc thái bình, còn những người đã mãn khóa đặn phóng bởi cùng gia quyến thì lại cứ an hưởng theo thú nóng tang.

Tuy phần nhiều thì tự nhiên lo tưởng trở lại làm ăn như cũ ; nhưng mà một ít người có khi cũng suy đến việc tiền trình viễn đại, và nghĩ mình sáng chỉ ước vọng những việc xét cho là phải phận, thì Bồn-Soái khuyên dụ một hai đều đề mà nói theo cho khỏi gặp việc bất như ý và những việc phiền lòng.

Trước hết là mình phải xét trong mình rằng, mình đến có làm thành

phận sự mình, thì cũng còn làm kẻ cũng đã có làm như mình vậy. mà người ta vẫn trở lại làm ăn như cũ tự nhiên, chớ không cầu xin cái chi mà cũng không chịu lãnh lấy cái chi. Làm cho thành phận sự cũng chẳng phải có ban thưởng cái chi, Máu-quốc đã lo cho chúng con mỗi người đều đặn thanh nhàn an lạc, thì ắt có quyền đảng buộc thầy thầy chúng con đều phải chịu hết mọi đức tôn thất đầu to lớn bao nhiêu cũng vậy, mà đầu ti vi hơn hết cũng vậy.

Và cũng phải xét trong mình rằng như mình mà nhờ có Đại-pháp phổ trị, nay trở về Nam-kỳ đảng còn thấy ruộng vườn thanh-mạn, gia quyến sung túc song lại còn nhiều kẻ khác cũng đã làm thành phận sự cho tới nơi như mình, mà lại thêm quê hương đã bị quân giặc xâm lăng nay trở về chỉ còn có một cái nhà hư nát, bao nhiêu vườn ruộng đã bị hủy phá tan tành và gia quyến thì phiêu lưu thất lạc. Ấy vậy thì như Máu-quốc mà có, phải bù chi, thì trước hết phải lo cho những kẻ ấy đã, là vì phải bị tổn thất sạch không.

Bồn-soái nhắc rằng chẳng có ai trong bọn phổ người mà nỡ kêu nại vào đầu trong cơ cấu ấy.

Chẳng phải rằng là Nhà-nước bốn hạt chẳng vụ tới phổ người. Vẫn thiệt chẳng phải vậy. Quan Tổng-thống-loàn-quyền vậy, và quan Nguyên-soái Nam-kỳ cũng vậy, cũng đều sẽ ra sức mà lo cho những kẻ nào thiếu thốn, trong bọn phổ người cho có phương mà chi độ.

Nhưng vậy mà Bồn-soái nhắc lại cho mọi lân nữa là phải phục-hồi nghiệp cũ như trước khi chưa đi thì mới mau đặn an lạc lại tự tại. Và phần nhiều hơn trong bọn phổ người thì là theo nghề nghiệp canh nông, cho nên trong công-án-việc-làm thì ắt là nhơn đặng chớ nghề thấy bên Đại-pháp mà tìm ra đều hữu ích. Ngày nay Nam-kỳ hoan-hô xung tụng phổ người về phần sự hươn toàn trong cơn chinh chiến như vậy, thì hậu lại nếu phổ người nương lấy chui cày đê theo miền sản đã mà lo việc mỹ cứ trong lúc thái bình, ắt là Nam-kỳ lại càng thêm cảm.

DU LUẬN BẤT PHỤC

(La mécontentement du public)

Cách cử chỉ M. Nguyễn-văn-Cửa

(Des agissements de M. Nguyễn-văn-Cửa)

Tệ-báo đã đem sự du-luận bất bình, nhơn tâm bất phục mà nói xin, nếu hội Nam-kỳ Báo-chương không xét mình bạch, nếu M. Albert Sarraut chẳng muốn buộc M. Nguyễn-văn-Cửa tính số lại cho rõ ràng rồi đăng báo cho bá tánh tường-tất, thì phải một vị minh quan như M. Hérisson vậy đó. mở đảng tra xét đầu rằng cho là việc tư của hội. Chớ du luận bất bình đến thế nào, xem lấy lời lẽ đã trần tở trong số mới qua rồi về khoản người đã ngã lòng, không mua giấy hát bản bữa 23 novembre đó thì biết. Chẳng những người ngoài dòm thấy cách cử chỉ của M. Nguyễn-văn-Cửa mà phần nào mà thôi, cho đến những người trong gánh hát quốc-trai cũng bất bình, thì đủ mà chỉ rõ việc làm của M. Cửa ra thế nào rồi. Tuy vậy mà hề nói ra rồi phải giải phần mình bạch. Người ngoài soi thấu, bất bình đã đành, còn người trong đều là người của M. Cửa, nếu chẳng phải có giao ước kết, thì cũng là vì kiến của M. Cửa, vì sao cũng bất bình M. Cửa ? Bất bình cho đến đời, khi đi hát về, hội đàm tại nhà M. Huỳnh-tri-Phú, nghe đồn có người nói rằng : « M. Nguyễn-v-Cửa là người bất túc luận, chẳng cần nói làm gì ! » Hàng nhơ-gia nói vậy đó, còn M. Nguyễn-v-Cửa thì nói với một người bạn-hữu, nếu tiếng phong-văn chẳng làm : rằng : « J'en ai assez avec les lettrés : Tôi đã thêm bọn nhơ-gia rồi ! » Nếu quả vậy, M. Albert Sarraut với chức quyền xét coi tại sao mà một đảng là Đa-thêm, còn một đảng chế Bất-túc-luận ? Phải có quyền có chi trong đây chớ ? Phải phải có, đầu người bực gì nghe qua cũng chịu rằng có : mà có bởi duyên cớ nào ? Duy có Trời Đất biết !

Có phải là chớ tư danh tư lợi mà sanh đều chẳng ? Chưa hẳn là song có chỗ ngờ, vì có cơ hiện.

Kỳ trước tệ đã có giải chữ tư-lợi rồi, tệ còn hen để chữ tư-danh lại sau, vậy nay tệ giải luôn chữ tư-danh cho bằng. M. Nguyễn-v-Cửa vị quốc-gia mà lập vụ nghĩa, hay là thừa cơ hội mượn nghĩa-vụ mà tư-lợi tư-danh ? Ấy là chớ yếu phải tìm biết đó.

Khi M. Nguyễn-văn-Cửa khởi đoan nghĩa-vụ đảng rồi, nghe M. Cửa có nói giữa đồng người rằng : « Nếu tôi mà chẳng đứng ra xướng lập nghĩa-vụ này, thì có ai mà gánh vác đời ! » Khi thành công lại nghe M. Cửa cũng nói với kẻ tả-bùn mình

rằng : « Thiên hạ đồn tôi muốn tư-lợi tư-danh ; muốn xin tước Phủ-hàm, tiếng đồn ấy sai ; tôi muốn chỉ nữa cũng được chẳng lựa là tước Phủ-hàm ; trước Phủ-hàm tôi muốn ngày nào không được ! » Lấy mấy lời này mà suy thì M. Cửa muốn chi ? Lê khi M. Cửa muốn đảng thường, Ngũ-dang bầu-tinh, chớ trước Phủ-hàm quan trên đã đề sẵn, cũng vì M. Cửa có thể lớn. Nếu quả M. Cửa muốn xin Ngũ-dang bầu-tinh, thì M. Cửa muốn mượn nghĩa-vụ mà tư-danh, lo lợi cho mình, chẳng quang tới phận người đã đầy công khó nhọc. Phải tại vậy mà sanh việc bất hòa ấy chăng ? Chưa hẳn ắt, song có cơ đấy, tệ xin đem giữa mắt cho qui quan nhá giãm :

Ngày 13 mars 1919, Chủ-bút của tệ-báo là M. Lê-hoàng-Mưu có tiếp một phong thơ như vậy, thơ mà Thời-báo cũng đã có tiếp và đã có ấn-hành ngày nọ.

Saigon, le 15 mars 1919

Cher Monsieur Mru,

« Chúng tôi kính lời than Ngại cho đảng mọi sự lành : sau đây chúng tôi tỏ cùng Ngại rõ :

Chúng tôi có gởi cho quan Huyện Cửa ít lời, nên chúng tôi sao bồn gởi cho Ngại nhân làm ».

Saigon, le 13 mars 1919

Les artistes du Théâtre de Propagande pour le 4e Emprunt.
A Monsieur Nguyễn-văn-Cửa Vice-Président du Syndicat de la Presse Cochinchinoise.

Saigon

« Vì danh ông là Phó-Đồng-lý Nam-kỳ Báo-chương Đồn-nhà chúng tôi ra giữa muôn mặt người, trước làm tờ chọi, sau lấy bạc giúp cho Hội Báo-chương của vắn, chúng tôi chẳng nề tởn của lao công làm cho nên việc ; vậy xin ông phải vì công và của ấy, ông xin cho mỗi vị một cái Médaille de la Reconnaissance Française để đời mà nhớ ơn ông là người chẳng quên chúng tôi, hay là ông xin cho mỗi vị một chiếc huy chương của Hội Báo-chương Đồn-nhà chúng tôi »
« Ông đăng bản cho Chánh-phủ »
« 2000 cuốn Vade Mécum mỗi cuốn giá là 3 \$ 50. »

Mấy người đi hát.

Ngoài việc thù lợi về nhà in, như ngũ, trong vụ hát quốc-trai, M. Cửa còn kể công thù lợi trong vụ bán 2000 cuốn Vade Mécum mỗi cuốn 3\$50 cho Chánh-phủ là khác nữa. Đường

quần di tôi đầu oai thế lấy lừng :
Tô-Định nghe tiếng sẹ bỏ thành mà
chạy trốn về Tàu. Nữ-tướng lấy đặng
65 thành ; rồi tự xưng làm vua, đóng
kính đô tại đất Mê-linh.

(Sưu tiếp.)

CÓ MỘT THỨ NÀY MÀ THÔI
(N'g'a que toi)

Có một thứ rượu Rhum mans
này hay trị bệnh rét, nóng lạnh hay
lâm cho bị vì, tiểu tán hay trở bệnh
yếu nhược và thiên thời. Rượu này
rất dị danh, thiên hạ rất chuộng
và lợi lợi hơn các thứ rượu Rhum
khác.

Hay coi cho kỹ hễ tìm thứ gì
sử phải nài cho phải với về có đàn
nhau trắng như hình kiểu dưới một
hến đây.

Có bán tại các tiệm bán đồ tạp vật

GRAVURE

SUR MÉTAUX ET MARBRES

PAIX TRUAS MODÈRES

TIỆM KHẮC CON DẤU

Xin chú quí vị nào muốn coi kiểu các
con dấu xin viết thư cho tôi mà lấy
sách mẫu (Catalogue), tình giá thiết
cứ hơn hết.

NGUYỄN-CHÍ-HOÀ
42 rue Amiral Dupré Saigon

TÔI KHÔNG ĐOI BỤNG I

Ấy là câu thường thiên hạ hằng nghe nói
trong lúc gần ngồi bàn mà dùng vật thực
đặng bổ dưỡng khế lực mình đã hao tổn
trong cơn lao lụng

Trong lúc nóng nực

Nếu Chư-tôn muốn ăn uống nhẹ bực
thường thì chớ khà dùng những rượu khai
vị dạn ra giá dôi (apéritifs froids) và có
nhiều khi tụy đất tên rất hại sức chớ kỳ
trung một đồ khi lộn hoi, dấm dấm cũng có
bản thì rượu ấy, hễ thường uống nó thì
lần lần rượu ấy làm tiêu tán niêm dịch
(la manqueuse) trong bao tử rồi lần lần nó
tàn cho mình thực bất tri kỳ vị.

Vi sao vậy?

Trước một khế dùng hễ khi ngồi bàn
mà dùng cơm thì chúng nên uống thứ rượu
gì hết, cứ uống:

MỘT LY BÉ
RƯỢU

QUINA GENTIANE

Là thứ rượu của các thầy tu
đàng San-Paolo (Espagne) đặt, từ
ấy là xứ nóng nực, cũng như xứ
Đông-ương ta đây Rượu này
lành bằng các thứ thảo mộc tinh ba rất có
danh tên thuốc là

QUINQUINA và GENTIANE

Mà các thầy tu ấy dùng cốt đường bả-hu
mà gặm vì dặng làm cho dễ uống, mùi lại
thanh thoả, dấm cho ai mà hay kén lựa cũng
chẳng chê dặng.

Phải nài

nơi tiệm nào mua coi hễ dấn trên ve
như này

Nhà MAZET

Joung Paul Blauchy, môn bài số 10, Saigon,
rời nóng thì mà coi, thiết quả như lời tôi
nói chúng sai.

Có bán trong các tiệm hàng-xén

PHẢI UỐNG THUỐC BÒ VÀ TRỊ ĐÀM
THIỆT NIỆU LÀ
ELIXIR TONIQUE ANTIGLAIREUX
Của ông lương-y GUILLÉ

Từ tám mươi năm nay thuốc ELIXIR có chế
đương của quan lương-y GUILLÉ lấy làm thần hiệu
trong những bệnh HƯ PHẾ, đau trong TI VI, đau
nơi TRÁI TIM, ĐAU GÁNH, ĐAU MINH, RẾT VỎ
ĐA, hoặc CHỐI NƯỚC, BỊNH KIẾT, BỊNH HỒ ĐÀM,
BỊNH CỘM, GHÉ CHỐC NGOÀI DA và bệnh có
TRÔNG LÁI TRONG BỤNG.

Ấy là một thứ THUỐC XỎ rõ tên và rất hiệu
nghiệm làm cho HUỆT RA TINH KHIẾT. Những
bệnh gốc bởi ĐÀM hay là MẬT phát ra thì uống
số hay lắm.

Một ly thuốc trị đăm nào mà không có dấu ký
tên PAUL GAGE thì chớ dùng.

LẠI CÓ MỘT THỨ
THUỐC HOÀN XỐ
này cũng rất trong thứ Elixir Tonique Antiglaireux
của quan lương-y Guillé.

Chẩn chỉ trẻ thuốc này là nhà : PAUL GAGE FILS, dược học
nhà số 7 anh, đường ERELLLE ST BERNARD nhà số 6,
ở tại số thành PARIS.

VÀ TRONG CÁC DƯỢC PHÒNG ĐỀU CÓ BÁN

TẠI NHÀ IN
ÔNG F.-H. SCHNEIDER
7, Boulevard Nordom
SAIGON

MỞI IN LẠI
Lectures Francaises
Ông CARRÈRE
SOẠN
Gồm nhiều chuyện hay
và cổ tích.

Trước hết nói về nước
Langsa sơ khai cho đến lúc
thành trị bây giờ, sau hơn
một trăm bài đủ các thứ
chuyện khoa ngôn ngữ.

Giá 1050
Tiền gởi 0.10

KHOẢN CHẤT THỦY
(Nước suối kim thạch)

VICHY

PHÁP-QUỐC-TUYÊN
VICHY CÉLESTINS

Có bán nguyên ve | Trị bệnh đau Thận, Nhau đờu Bàng-quang, Viêm Phóng-
sự nữa ra. | Thạch-tâm-bạch (th) - Sự này chỉ để-đo.

VICHY GRANDE-GRILLE | Trị bệnh đau gan
VICHY HOPITAL | Trị bệnh thương tí, trường nhọt.

Nhĩy coi chừng chớ giả mạo, thì mua phải chỉ cho đúng
thứ nước nào mình muốn uống.

VICHY-ÉTAT BIỂU TỬ
SEL VICHY-ÉTAT là muối tự nhiên trong nước suối kỳ mà ra. -
Có hộp và có ve.

PASTILLES VICHY-ÉTAT | mỗi khi ăn cơm rồi uống chừng 2, 3
hóaan thì dễ tiêu hóa.

COMPRIMÉS VICHY-ÉTAT | dặng để cho mình dạn nước ngọt
(môi-khi-CHÉ).

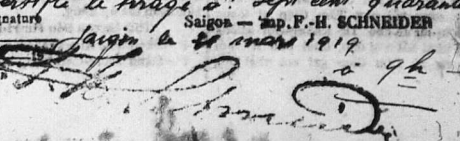
TẠI HÀNG NÀY CÓ BÁN ĐỦ
THỦ GHẾ THONET
mặc tình quan khách
muốn lựa mua thứ nào cũng dực

Giá rẻ
+ hơn +
mọi nơi

Hãy viết thư hỏi sách riêng về hình kiểu ghế và giá cả nơi Hàng **BERTHET, CHARRIÈRE & Co** ở đường Kinh-lập, môn bài số 68. — SAIGON.
ĐÂY LÀ CHÁNH HIỆU GHẾ THONET, BÀN GIÁ RẺ HƠN KHẮP MỌI NƠI

Le Directeur-Gérant : F.-H. SCHNEIDER
Certifié Flaccation

Vu pour légalisation de la signature
de M.
Saigon, le 21 mars 1919
Le Maire de la Ville de Saigon

Certifié le tirage à : Sept cent quarante et un
Saigon — Imp. F.-H. SCHNEIDER

Saigon, le 21 mars 1919